

INHOUDSOPGAVE ACTUELE SECTORONTWIKKELINGEN

		Blz. nr.
1	VLAS	3
1.1	EG-landbouwbeleid na 2013	3
1.2	Overgang naar nieuw landbouwbeleid	3
2	TEELT	3
2.1	Teeltvoorschriften	3
2.2	Effectief middelenpakket	4
2.3	Onderzoek en innovatie	8
2.4	Masterplan mineralenmanagement (MMM)	8
2.5	Actieplan Aaltjesbeheersing	10
3	CONSUMPTIEAARDAPPELEN EN UIEN	10
3.1	Aardappelprijsinformatiesysteem (API)	10
4	GRAAN EN GRAANPRODUCTEN	11
4.1	Markt- en prijsontwikkelingen wereldmarkt	11
4.2	Markt- en prijsontwikkelingen Europese markt	12
5	SUIKER	13
5.1	Markt- en prijsontwikkelingen wereldmarkt	13
5.2	Markt- en prijsontwikkelingen Europese markt	13
6	BAKKERIJ	14
6.1	Commissie Brood en Banket	14
7	ARBEID	16
7.1	Commissie Arbeid Productschap Akkerbouw	16
7.1.1	Arbocatalogi	17
7.1.2	Blij met stofvrij en Informatiecentrum grondstofallergie	17
7.1.3	Vertrouwenspersonen gezondheidsbewakingssysteem	18
7.1.4	Medezeggenschap	18
7.2	Sectoroverschrijdende activiteiten	18
7.2.1	Stof? Pak't aan!	18
7.3	Verankering arbeid	19
7.3.1	Scholingsconsulent	19
7.3.2	Project Arbeidsmarktonderzoek Mobiliteit en Regionale Pilots	20
7.3.3	Nieuwsbrief Arbeid	21
7.3.4	Ketenonderzoek	21
7.3.5	Arbeidsmarktinformatie	21

8	VOEDSEL EN VOEDING	22
8.1	Voedselinformatie voor consumenten	22
8.2	Sectorale monitoring	22
8.3	Streekproductenloket	23
8.4	Health Grain NL	24

Bijlage	Vergaderingen van het Permanent Comité en de EG-Commissiewerkgroepen in de rapportageperiode (26 mei 2011 tot en met 22 augustus 2011)	
---------	--	--

ACTUELE SECTORONTWIKKELINGEN

1 VLAS

1.1 EG-landbouwbeleid na 2013

De vlas- en hennepsector streeft ernaar dat in het nieuwe landbouwbeleid maatregelen worden genomen ten gunste van landbouwgewassen die als leverancier van duurzame materialen een duidelijke bijdrage leveren aan de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen. Dit zou zich moeten vertalen in een extra premie voor de teler van deze gewassen. Deze lijn, die wordt uitgedragen door vlas- en henneporganisaties uit vijf lidstaten van de EU, wordt ook ondersteund door COPA-COGECA.

Daarnaast leeft in de vlas- en hennepsector de wens dat de gemeenschappelijke marktordening ruimte gaat bieden dat er, in geval van lage vezelprijzen, de mogelijkheid is om prijsondersteunende maatregelen te treffen, bijvoorbeeld particuliere opslag.

1.2 Overgang naar nieuw landbouwbeleid

Vanaf 2012 is er geen specifieke steun meer voor vlas en hennep, gedroogde voedergrassen en zetmeelaardappelen. De organisaties van de vlas- en hennepsector en van de groenvoederdrogerijen pleiten voor een overbrugging naar het nieuwe landbouwbeleid na 2013. Een toepassing van artikel 68 van Verordening (EG) nr. 73/2009 die betrekking heeft op de directe steunverlening aan landbouwers, zou naar het oordeel van de betrokken sectoren mogelijkheden kunnen bieden. Inmiddels is evenwel duidelijk dat Nederland artikel 68 niet voor vezelgewassen zal inzetten.

Contactpersoon: David Kasse, d.kasse@hpa.agro.nl, 070 - 3708340.

2 TEELT

2.1 Teeltvoorschriften

Op verzoek van de akkerbouw zijn door het productschap regels opgelegd aan alle telers die (bepaalde) gewassen telen. Deze zogenoemde teeltvoorschriften zijn vastgelegd in verordeningen en eventueel bijbehorende besluiten. De regels hebben betrekking op aardappelteelt (AM, wratziekte, Phytophthora en goedgekeurd pootgoed), suikerbietenteelt (bietsvergeling), uienteelt (valse meeldauw), onkruiden (knolcyperus en wilde haver), gewasbescherming (spuitkeuring en reiniging verpakkingen) en milieu (erosie en coëxistentie). Daarnaast heeft het productschap een verordening 'landbouwzaaizaden' die geldt voor telers (goedgekeurd vlaszaad op huurland) en verwerkers (schoners van eigen zaaizaad).

De belangrijkste ontwikkelingen bij de voorschriften zijn:

- De handhaving (gele en rode kaartensysteem) van de bestrijdingsplicht m.b.t. valse meeldauw in uien is in 2011 weer uitgevoerd door keurmeesters van de Bloembollenkeuringsdienst (BKD) die onder verantwoordelijkheid van BQ Support als toezichthouders van het Productschap Akkerbouw optreden. Naast de controle op afvalhopen en ziektehaarden is dit jaar zowel m.b.t. communicatie als handhaving extra aandacht besteed aan de zogenoemde meeldauwvrijverklaring van het uitgangsmateriaal plantuitjes. Het is niet toegestaan om in tweedejaarsplantuinen te telen zonder te beschikken over een, door Naktuinbouw afgegeven, beoordelingsrapport waaruit blijkt dat het (eerstejaars) uitgangsmateriaal "meeldauwvrij" is. De weersomstandigheden voor het ontstaan van valse meeldauw waren gedurende de handhavingsperiode in het algemeen niet gunstig en op dat gebied was er sprake van een rustig seizoen. Op vrijdag 26 augustus 2011 is de handhaving volgens afspraak gestaakt. Het overgrote merendeel van de eerstejaarsplantuitjes was op dat moment geoogst.
- Voor de handhaving van de bestrijdingsplicht m.b.t. Phytophthora is toezichthouder NAK vanaf 15 april "op pad". Tot medio juli 2011 zijn er ruim 900 controles uitgevoerd. Dit resulteerde tot nu toe in een 23-tal gele kaarten (waarschuwing) en 3 rode kaarten (tuchtrechtzaak). De rode kaarten betroffen onafgedekte aardappelafvalhopen. Begin december worden de verordening en de handhaving geëvalueerd door de PA-stuurgroep aanpak bronnen.

Op overtreding van de teeltvoorschriften kunnen tuchtrechtelijke maatregelen worden gesteld, zoals geldboete, berisping, openbaarmaking van de uitspraak of onder verscherpte controle stellen van het bedrijf op kosten van de betrokkene.

De regels met betrekking tot goedgekeurd pootgoed, spuitkeuring en reiniging gbm-verpakkingen zijn opgenomen in private certificatieschema's en overtredingen leiden tot weigering/intrekking van het certificaat. Bij erosie kan de teler gekort worden op de bedrijfs-toeslag.

Contactpersonen: Ben Kimmann, j.b.kimmann@hpa.agro.nl, 070 - 3708207.
Bert Waterink, a.waterink@hpa.agro.nl, 070 - 3708537.

2.2 Effectief middelenpakket

De doelstelling van het project 'effectief middelenpakket' is te bewerkstelligen dat voor de akkerbouwsector een gewasbeschermingsmiddelenpakket ter beschikking komt, dat niet alleen voor de grote teelten, maar ook voor de kleine teelten en toepassingen toereikend is.

Dringend Vereiste Gewasbeschermingsmiddelen (DVG's)

Voor de volgende knelpunten zijn voor 2011 DVG's ontvangen:

- **Uienvlieg in uien en sjalotten.** Hiervoor is Mundial (fipronil) toegekend.
- **Slakken in wintergraan, koolzaad en graszaad.** Hiervoor zijn Caragoal Gr (metaldehyde) en Brabant Slakkendood (metaldehyde) toegekend.
- **Uienvlieg in zilveruien.** Hiervoor is Perfekthion (dimethoaat) toegekend. Voor zilveruien is Mundial geen oplossing, omdat de zaaidichtheid bij zilveruien erg hoog is en de behandeling met Mundial daarom veel te duur is.

- **Bodemschimmels in vlas** (deze aanvraag loopt via Plantum). Hiervoor is Prelude (prochloraz) toegekend.
- **Valse meeldauw in wijndruiven** (deze aanvraag loopt via het Genootschap Wijngaardeniers). Hiervoor is Delan DF (dithianon) toegekend voor de periode 5 augustus 2011 tot 1 december 2012.

Voor de volgende knelpunten zijn voor 2011 DVG's aangevraagd, maar niet ontvangen:

- **Uienvlieg in 1^e jaars plantuien.** Voor 1^e jaars plantuien is de situatie vergelijkbaar met de situatie bij zilveruien. Hiervoor is Perfekthion (dimethoaat) aangevraagd. Door late indiening was het voor het Ctgb niet mogelijk tijdig een risicobeoordeling uit te voeren en is de aanvraag niet in behandeling genomen.
- **Klein kruiskruid in zilveruien.** Hiervoor is Pyramin DF (chloridazon) aangevraagd. Omdat de nVWA oordeelt dat de uitbreiding van het etiket van het middel Dual Gold 960 EC (S-metolachloor) sinds oktober 2010 met zaaiuien, plantuien, zilveruien en sjallotten voldoende is om klein kruiskruid in zilveruien te bestrijden heeft het Ctgb de aanvraag afgewezen. Omdat de teelt het daar niet mee eens is, is bezwaar aangetekend. Voor de teelt is de uitkomst niet meer van belang voor 2011, omdat de toepassingstermijn (april/mei/juni) inmiddels is verstreken.
- **Valse meeldauw in wijndruiven** (deze aanvraag loopt via het Genootschap Wijngaardeniers). Hiervoor is Paraat (dimethomorf) aangevraagd. De aanvraag is uiteindelijk niet behandeld, omdat er in juni toelating voor Paraat is verkregen via een vereenvoudigde uitbreiding.

Met het inwerking treden van Verordening (EG) Nr. 1107/2009 (die Richtlijn 91/414/EG vervangt) op 14 juni 2011 is de mogelijkheid om DVG's aan te vragen vervallen. De Nederlandse overheid heeft wel de mogelijkheid gegeven om voor de jaren 2012, 2013 en 2014 DVG's aan te vragen.

Voor Perfekthion (dimethoaat) in zilveruien en 1^e jaars plantuien, Mundial (fipronil) in uien en Pyramin DF (chloridazon) in zilveruien kon geen DVG meer worden aangevraagd voor 2012 en verder (datum herregistratie gepasseerd). Voor Brabant Slakkendood (metaldehyde), Caragoal Gr (metaldehyde) en Prelude (prochloraz) zijn DVG's aangevraagd voor 2012, 2013 en 2014.

Aanvragen op basis van artikel 38 WGB (120 dagen regeling)

Nu de mogelijkheid voor het verkrijgen van een DVG is vervallen, wordt de zogenaamde 120 dagen regeling belangrijker. De minister kan ambtshalve of op aanvraag vrijstelling verlenen voor maximaal 120 dagen. Dit kan uitsluitend in uitzonderlijke gevallen vanwege een niet op een andere redelijke wijze te bestrijden gevaar voor de plantaardige productie of ecosystemen. Noodsituaties kunnen de volgende oorzaken hebben:

- Introductie van nieuwe Q (quarantaine organismen), of nieuwe niet-Q (bijvoorbeeld Tuta absoluta; een zeer schadelijke mineermot).
- Intrekking of wijzigen van toelatingen → geen realistische andere bestrijdingsmogelijkheden meer.
- Extreme weersomstandigheden.
- Een kortstondig noodverband om een tijdelijk toelatingstechnisch probleem te verhelpen.

In de tekst van de nieuwe verordening wordt het aspect 'onvoorzien' niet meer expliciet genoemd, maar door de aanhef van het betreffende artikel ('Noodsituaties..') is het onvoorzien aspect impliciet noch wel aanwezig. Met de wetenschap dat de overheid het aantal vrijstellingen wil beperken, zal een aanvraag zeer goed moeten worden onderbouwd.

Vereenvoudigde uitbreidingen (VU)

De volgende aanvragen voor VU's in akkerbouwteelten lopen (via PA en Plantum of meeliftend op aanvraag in andere sector):

- Titus (rimsulfuron) in cichorei tegen onkruiden. Financiering via Fonds Kleine Toepassingen (FKT). De aanvraag is eind juni 2010 ingediend.
- Frontier Optima (dimethenamide-P) op tijdelijk onbeteelde grond tegen knolcyperus, en in cichorei en suikermaïs tegen onkruiden. Financiering via FKT. De aanvraag is begin mei ingediend.
- Signum (pyraclostrobine+boscalid) in cichorei tegen schimmels. De toelatinghouder neemt cichorei mee bij de herregistratie. Er is vertraging in verband een parallel lopende aanvraag voor een maximum residu limiet (MRL).
- ProSeed (thiram) in cichorei voor zaadbehandeling tegen bodemschimmels. De toelatinghouder neemt cichorei mee bij de herregistratie. De aanvraag is eind september 2010 ingediend.
- Focus Plus (cicloxydim) in met name genoemde groenbemesters, zilveruien en druiven tegen grasachtige onkruiden. Financiering via FKT. De aanvraag is half augustus ingediend.
- Prosaro (prothioconazool+tebuconazool) in koolzaad tegen schimmels. De toelatinghouder heeft de VU aanvraag ingediend in augustus 2010.
- Fubol Gold (mancozeb+metalaxyl-M) in kruiden tegen schimmels. Financiering via FKT. De aanvraag is begin mei ingediend. In de aanvraag lopen ook wijndruiven mee.
- Stomp 400 SC (pendimethalin) in kruiden tegen onkruiden. Financiering via FKT. De aanvraag is eind maart ingediend.
- Goltix WG (metamitron) in oregano voor de teelt van etherische oliën. Financiering via FKT. De aanvraag is in januari 2010 ingediend. Aanvraag was in eindfase, maar het Ctgb heeft nog aanvullende vragen gesteld. Met de beantwoording zijn mogelijk hoge kosten gemoeid. Er is overleg met de toelatinghouder over het vervolg.
- Previcur Energy (propamocarb+fosetyl) in onbedekte teelt kruiden tegen schimmels. De toelatinghouder heeft de aanvraag ingediend in maart 2011.
- Laudis WG (tembotrione) in suikermaïs tegen onkruiden. De toelatinghouder heeft de aanvraag ingediend.
- Akris (dimethenamide+terbutylazin; nieuwe toelating in maïs) in suikermaïs tegen onkruiden. De toelatinghouder neemt suikermaïs mee bij de aanvraag voor reguliere toelating.
- Clio (topramezone) in suikermaïs tegen onkruiden. De toelatinghouder neemt suikermaïs mee bij de herregistratie.
- Focus Plus (cycloxydim) in zilveruien, druiven en met name genoemde groenbemesters (rode en witte klaver, voederwikke, mergkool en bladkool) tegen grasachtige onkruiden. Financiering via FKT. De aanvraag is half augustus ingediend.
- Pyramin DF (chloridazon) in zilveruien tegen onkruiden. Financiering via FKT. Er waren residustudies nodig en die zijn recent afgerond. De aanvraag is in mei ingediend.
- Lontrel 100 (clopyralid) in brandnetel voor vezel en meekrap. Financiering via FKT. De toelatinghouder neemt de teelten mee bij de herregistratie.

- Sencor WG (metribuzin) in roodzwenkgras, rietzwenkgras en graszoden tegen onkruiden. De toelatinghouder neemt deze teelten mee bij de herregistratie.
- Axial (pinoxaden) in graszaad tegen onkruiden. De toelatinghouder neemt graszaad mee bij de herregistratie.

Verder zijn er de volgende VU's in voorbereiding of in overweging:

- Laudis WG (tembotrione) in blauwmaanzaad tegen onkruiden.
- Laudis OD (tembotrione) in blauwmaanzaad en suikermaïs tegen onkruiden.
- Switch (fludioxonyl+cyprodinil) in blauwmaanzaad, karwij en lupine tegen schimmels.
- Callisto (mesotrione) in blauwmaanzaad, suikermaïs en vlas tegen onkruiden.
- Poncho Beta (beta-cyfluthrin+clotianidin) in cichorei tegen bodeminsecten.
- Biathlon (tritosulfuron) in cichorei tegen onkruiden.
- Een glyfosaat middel in hennep voor versnelde afrijping.
- Lentagran WP (pyridaat) in kruiden, lupine en zilveruien tegen onkruiden.
- Boxer (prosulfocarb) in kruiden tegen onkruiden.
- Fusilade Max (fluazifop-P-butyl) in lupine en tegen grassen.
- Stomp 400 SC (pendimethalin) in lupine tegen onkruiden.
- Karate (lambda-cyhalothrin) in lupine tegen insecten.
- Perfekthion (dimethoaat) in 1^e jaars plantuien en zilveruien tegen uienvlieg.
- Ortiva (azoxystrobine) in picklers en zilveruien tegen *Alternaria*.
- Challenge (aclonifen) in zonnebloemen en soja tegen onkruiden.
- Targa Prestige / Pilot (quizalofop-P-ethyl) in zaadteelt van rietzwenkgras, zaadteelt en veredeling in diverse gewasgroepen, teelt van vlas en in graszoden.
- Hussar vloeibaar (jodosulfuron-methyl-natrium) in vlas tegen onkruiden.
- Butisan S (metazachloor) in uitgangsmateriaal voor blauwmaanzaad, karwij en crambe.

Bijendiscussie

Naar aanleiding van de discussies over de mogelijke relatie tussen verhoogde bijensterfte en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, zijn de gewasbeschermingsmiddelen en biociden met actieve stoffen die behoren tot de neonicotinoïden herbeoordeeld door het Ctgb met betrekking tot de effecten op de gezondheid van bijen. Het gaat om 55 middelen op basis van de actieve stoffen clothianidin, thiamethoxam, imidacloprid en fipronil.

Er is bij de herbeoordeling voor deze 4 actieve stoffen gekozen omdat clothianidin, thiamethoxam en imidacloprid acuut zeer toxisch zijn voor honingbijen. Fipronil is geen neonicotinoïde, maar deze actieve stof heeft wel een grote toxiciteit voor bijen en is persistent.

Op basis van de herbeoordeling concludeert het Ctgb dat er voor 39 middelen geen reden is om in te grijpen in de toelating. Voor 13 middelen concludeert het Ctgb dat het toegelaten gebruik niet meer voldoet aan de toelatingscriteria. Voor deze 13 middelen zijn aanvullende gebruiksrestricties vastgesteld met onder andere wachttijden na toepassing voor wat betreft het telen van voor bijen aantrekkelijke volggewassen. De overige 3 middelen betreffen de toepassingen voor niet-professioneel gebruik. De wachttijden hebben voor de teelt gevolgen op bouwplanniveau.

Contactpersoon: Hans de Keijzer, h.de.keijzer@hpa.agro.nl, 070 - 3708525.

2.3 Onderzoek en innovatie

Het PA draagt jaarlijks zo'n 2,9 miljoen euro bij aan het (praktijk)onderzoek voor akkerbouwers. Voor de invulling van het bijbehorende onderzoeksprogramma is een programmeringsorganisatie actief, bestaande uit vijf regionale programmeringsgroepen en landelijke gewaswerkgroepen (pootaardappelen, consumptieaardappelen en uien, zetmeelaardappelen, suikerbieten, granen, graszaden, cichorei, biologische teelt en overige gewassen/thema's).

Het Ministerie van ELI heeft na langdurig overleg met het bedrijfsleven medio dit jaar toegezegd een financiële bijdrage te zullen gaan leveren aan het Deltaplan Erwinia. Het Deltaplan Erwinia is een gezamenlijk initiatief van de bloembollen- en aardappelsector om middels onderzoek de problemen met bacterieziekten in bloembollen en pootaardappelen op te lossen c.q. drastisch te verminderen.

Het Ministerie levert een totale bijdrage van € 845.000,- in de jaren 2011 en 2012 aan het fundamentele en toegepaste onderzoeksdeel van het Deltaplan. Van de sector verwacht het Ministerie, naast 100% financiering van het praktijkgerichte onderzoeksdeel, een jaarlijkse bijdrage van € 200.000,- aan het fundamentele onderzoek, waarvan 2/3de deel voor rekening van de aardappelsector en 1/3^e deel voor rekening van de bloembollensector.

De stuur- en projectgroep van het huidige bacterieziek-onderzoeksproject, uitgevoerd door HZPC, hebben in juni in overleg met de bloembollensector overeenstemming bereikt over de invulling van het betreffende aanvullende onderzoeksdeel.

De Commissie Teelt zal in oktober definitief besluiten over beschikbaarstelling van de gevraagde bijdrage van € 133.333,- vanuit de (poot)aardappelteelt. De pootaardappelhandel is gevraagd een zelfde bedrag beschikbaar te stellen.

Contactpersoon: Erik Greve, h.j.greve@hpa.agro.nl, 070-3708526.

2.4 Masterplan mineralenmanagement (MMM)

Het Masterplan Mineralenmanagement (MMM) is een initiatief van LTO Nederland, de NAV en het Productschap Akkerbouw. Directe aanleiding voor de totstandkoming van het MMM is de voedselzekerheid en de toenemende schaarste van minerale grondstoffen voor de plantaardige productie. De akkerbouwsector is van mening dat, om in de toekomst aan de toenemende vraag naar plantaardige producten te voldoen, uitbreiding van het areaal ten koste van natuurlijk habitat geen duurzame optie is. De oplossing moet gezocht worden in de meest efficiënte benutting van areaal en nutriënten met een minimale belasting van de omgeving.

Het MMM is opgedeeld in vijf thema's: (1) Timing en management van mineralen, (2) Vitale bodem, (3) Mineralen en klimaat/energie, (4) Mineralenkringlopen en (5) Communicatie. Inmiddels lopen er verschillende projecten, namelijk:

- Flexibilisering van gebruiksnormen en ontwikkelen managementsysteem;
- Nutriënten- en bodemmanagement ontsluiten;
- Nieuwe bijmestsystemen en -strategieën in aardappelen;
- Organische (nieuwe) meststoffen, (gewenste) samenstelling en werking;
- Sturen van de N-mineralisatie met kennis over organische stof;
- Effecten en beïnvloeding (bodem)biodiversiteit;

- Verbeteren mogelijkheden groenbemesters en nieuwe groenbemesters;
- Water, daar waar het nodig is!;
- Biochar in de Noordelijke Akkerbouw;
- Bestaande kennis kringlopen N en P ontsluiten (Leaflet N en Leaflet P);
- Benutting fosfaatvoorraad in akkerbouwgronden;
- BioNPK;
- Meer waarde uit mest;
- Bijeenkomst regionaal gemengd bedrijf;
- Wijzer met mineralen (project volledig gericht op kennisoverdracht).

Alle informatie over het MMM en de lopende projecten is te vinden op www.kennisakker.nl.

Op 23 september 2011 komt de stuurgroep van het MMM bijeen. Momenteel is de projectgroep bezig om nieuwe relevante projecten te formuleren. Deze projectindicaties worden op 23 september door de stuurgroep beoordeeld.

De projectgroep zoekt hierbij samenwerking met EL&I en andere kennisinitiatieven (bijvoorbeeld Functionele Agro Biodiversiteit, fase 3 (FAB3)).

EL&I is momenteel bezig om haar onderzoeksagenda 2012 (duurzame bodem) in te vullen. Vanuit beide kampen (EL&I en MMM) wordt ingezet op co-innovatie¹. Dat wil zeggen dat de onderzoeksprogramma's inhoudelijk op elkaar worden afgestemd. Uitwisseling van projectindicaties vindt inmiddels plaats en samenwerking lijkt te worden gevonden. Op 11 oktober komt er een 'stuurgroep' bijeen, zodat er coördinatie komt tussen de verschillende onderzoeksprogramma's. Een goede ontwikkeling!

Daarnaast zijn de projectindicaties vanuit FAB3 inzichtelijk bij het MMM, zodat ook hier aansluiting kan worden gevonden. FAB3 moet in 2012 starten. Het is overigens nog niet duidelijk of FAB3 in 2012 daadwerkelijk van de grond komt (cofinanciering vanuit I&M en EL&I is nog niet toegezegd).

Om de ambitieuze doelstelling van het MMM te kunnen realiseren heeft de Commissie Teeltaangelegenheden op 18 maart 2011 besloten om in 2011 additionele middelen beschikbaar te stellen ten behoeve van MMM. Op 23 september 2011 zal de stuurgroep, op basis van de onderzoeksagenda 2012, een advies formuleren inzake een eventuele extra heffing. Het geformuleerde advies wordt vervolgens aan de Commissie Teeltaangelegenheden (d.d. 28 oktober 2011) voorgelegd.

Tenslotte, op 3 november 2011 organiseert het MMM een landelijke intermediairendag. Deze dag, bestaande uit workshops, zal in het teken staan van onderzoeksresultaten, nieuwe inzichten, praktische handvatten en andere interessante vraagstukken die relatie houden met het mineralenmanagement. Intermediairen en hun adviseurs spelen namelijk een belangrijke rol in de kennisoverdracht binnen de sector.

Contactpersoon: Tjitse Bouwkamp, t.f.bouwkamp@hpa.agro.nl, 070-3708426.

¹ Wanneer er extra middelen vanuit de topsectoren worden gevraagd, zal EL&I de omvang van de onderzoeksagenda 2012 (o.a. het programma Duurzame Bodem) lager uit laten vallen.

2.5 Actieplan Aaltjesbeheersing

De belangrijkste doelstelling van het Actieplan Aaltjesbeheersing is het waarborgen van de continuïteit van teelten voor de land- en tuinbouw in Nederland. De (economische) schade door aaltjes in de teelten moet zoveel mogelijk worden voorkomen of geminimaliseerd. De schade kan een gedeeltelijke afkeuring zijn met een lagere prijs of een volledige misoogst. De schadebedragen kunnen oplopen tot wel € 3.000,- per hectare.

Waar mogelijk, wanneer de problematiek sectoroverschrijdend is, zoekt het Actieplan Aaltjesbeheersing samenwerking met andere belanghebbenden.

Het PA heeft dit voorjaar 110 onderzoekswensen ontvangen voor 2012. Na bundeling van deze wensen door het PA en na beoordeling van alle wensen door de regionale groepen is in een overleg tussen vertegenwoordigers van alle regionale en landelijke groepen op 20 mei jl. vastgesteld dat 19 onderzoekswensen en 1 voorlichtingswens een hoge prioriteit verdienen. Voor het AA betreft het de volgende onderzoekswensen:

- Vestiging en verspreiding van het maïswortelknobbelaaltje binnen een perceel – onderzoek;
- Verspreiding Y-virus door aaltjes – onderzoek;
- Behandeling uitgangsmateriaal tegen stengelaaltjes – onderzoek;

De volledige bundel is terug te vinden op www.kennisakker.nl (onderzoekswensen 2012).

Op 30 september sluit de inschrijvingstermijn voor deze projecten. Vervolgens worden de inschrijvingen beoordeeld en voorgelegd aan de stuurgroep van het AA.

Contactpersoon: Tjitse Bouwkamp, t.f.bouwkamp@hpa.agro.nl, 070 - 3708426.

3 CONSUMPTIEAARDAPPELEN EN UIEN

3.1 Aardappelprijsinformatiesysteem (API)

Op verzoek van de primaire sector wordt, gefinancierd, gefaciliteerd en uitgevoerd door PA, een eenvoudig, actueel en online prijsinformatiesysteem ontwikkeld waarin aardappeltransacties tussen aardappeltelers en afnemers worden ingebracht en kunnen worden bekeken.

Voor de opzet en realisatie van het project is PA gevraagd als onafhankelijke partij leiding te geven aan dit project. Uitgangspunt is dat zowel telers als afnemers (handel en verwerkers) contracten in kunnen brengen in het systeem. Er is gestart met de bouw van de website (totale kosten max. €15.000). Vervolgens test een representatieve groep aardappeltelers het online aardappelprijsinformatiesysteem. Die telers worden in de gelegenheid gesteld in het systeem te kijken en er mee te werken. Het doel is enerzijds om te testen of het systeem de beoogde meerwaarde voor de sector oplevert en daarmee over voldoende draagvlak beschikt en anderzijds testen of het technisch werkt. Enkele organisaties uit de aardappelketen staan kritisch ten opzichte van de meerwaarde van het systeem. In het kader van een breed draagvlak is het van belang dat zoveel mogelijk organisaties actief participeren binnen API. Na evaluatie van de testfase wordt besloten of API er wel of niet komt.

Contactpersonen: Ben Kimmann, j.b.kimmann@hpa.agro.nl, 070 - 3708207.

4 GRAAN EN GRAANPRODUCTEN

4.1 Markt- en prijsontwikkelingen wereldmarkt

Na een forse daling van de graannoteringen in de periode mei tot en met juli 2011 is er de laatste weken weer sprake van enig herstel. De landen in het Zwarte Zeegebied oogsten goed en met name Rusland domineert de internationale tarwe-exportmarkt. Sinds de opheffing van het exportverbod in Rusland (1 juli 2011) is er veel Russische tarwe aangekocht door de landen in het Midden-Oosten. De uitvoer van granen vanuit Oekraïne verloopt moeizaam door de exportbelasting maar die zal wellicht met ingang van 1 januari 2012 komen te vervallen.

International Grains Council te Londen (IGC) verwacht voor het seizoen 2011/12 een wereldgraanoogst van 1.808 miljoen ton graan (recordoogst) bij een totale consumptie van 1.823 miljoen ton zodat de theoretische wereld graanvoorraad, ondanks de recordoogst van dit seizoen, af zal nemen.

Uiteraard zijn het slechts prognoses zodat er nog aanpassingen te verwachten zijn maar de theoretische maïsvoorraad is bedenkelijk laag zodat verwacht mag worden dat de veevoedersector meer tarwe zal gaan verwerken als vervanging voor het dure maïs (gewoonlijk zijn maïsprijzen lager dan voertarweprijzen maar dat is de laatste maanden niet het geval).

Tabel – wereldgraanbalans van IGC te Londen van 25 augustus 2011

Wereld graanbalans (IGC) seizoen 2011/2012 - situatie op 25 augustus 2011
miljoenen tonnen

	tarwe	gerst	maïs	rogge	sorghum	haver	andere granen	totaal
voorraad op 1 juli 2011								
voorraad (in theorie)	191,5	27,4	126,1	1,6	2,2	3,5	5,7	358,0
oogst 2011/2012 (prognose IGC)	677,1	133,2	849,1	15,0	61,3	23,0	49,5	1808,2
beschikbare hoeveelheid	868,6	160,6	975,2	16,6	63,5	26,5	55,2	2166,2
Verbruik (prognose IGC)								
menselijke consumptie	461,8	6,7	96,7	6,1	29,6	3,9	23,9	628,7
industrie-biobrandstoffen	21,4	29,7	243,8	2,4	5,2	0,1	0,8	303,4
diervoeder	125,1	91,8	485,2	6,3	23,6	15,4	19,0	766,4
zaad + verliezen	69,4	10,8	32,0	0,5	3,1	3,4	6,1	125,3
totaal verbruik	677,7	139,0	857,7	15,3	61,5	22,8	49,8	1823,8
eindvoorraad op 30 juni 2012	190,9	21,6	117,5	1,3	2,0	3,7	5,4	342,4
wereldvoorraad op 01/07/2011 (1)	14,7	10,3	7,6	5,4	1,9	8,0	6,0	10,2
wereldvoorraad op 30/06/2012 (1)	14,6	8,1	7,1	4,4	1,7	8,4	5,6	9,8

"(1) voorraad weergegeven in weken wereldconsumptie

bron: International Grains Council te Londen

De wereldleiders hebben in juni 2011 tijdens de G-20 top in Parijs gesproken over de benodigde wereldvoedselsituatie en de gevolgen van o.a. het graan tekort voor de allerarmsten in de wereld. De komende maanden worden een aantal besluiten uitgewerkt door de Commissie (o.a. stimuleren van de productie, verhoging opbrengst per hectare, transparante voorraadsituatie/marktsituatie, afschaffing exportrestricties) waarbij de Commissie heeft toegezegd om die acties te bespreken met de lidstaten tijdens de reguliere Brusselse graanvergaderingen.

4.2 Markt- en prijsontwikkelingen Europese markt

Ook de Europese graanprijzen zijn de afgelopen maanden gedaald. De meest recente oogstprognose van de Commissie gaat uit van een bruto graanoogst van 281,9 miljoen ton maar die raming lijkt me te positief omdat vooral in Duitsland aanzienlijk minder geoogst zal gaan worden. De Commissie gaat uit van een Duitse graanoogst van 43,8 miljoen ton terwijl het Duits Ministerie van Landbouw recent heeft aangegeven dat de oogst maximaal 41 miljoen ton zal bedragen.

Uit de definitieve graanbalans voor het seizoen 2010/11 blijkt dat de theoretische EU graanvoorraad is gedaald van 54,3 miljoen ton graan op 1 juli 2010 tot 39,3 miljoen ton op 30 juni 2011.

EU graanbalans seizoen 2010/2011

situatie per 25 augustus 2011

voorraad op 1 juli 2010	tarwe	gerst	durum tarwe	maïs	rogge	sorghum	haver	triticale	andere granen	totaal
vrije voorraad (in theorie)	14,6	12,8	1,2	14,5	1,3	0,4	1,5	1,4	0,6	48,3
interventievoorraad	0,3	5,5	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,0
totaal	14,9	18,3	1,2	14,7	1,3	0,4	1,5	1,4	0,6	54,3
oogst 2010/2011 (prognose Commissie)	126,4	52,8	8,8	57,5	7,5	0,5	7,2	10,1	4,6	275,4
import (prognose Commissie)	2,4	0,2	2,0	7,5	0,0	0,9	0,0	0,0	0,2	13,2
import (per 28-06-2011)	2,5	0,1	2,0	7,5	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	12,9
beschikbare hoeveelheid	143,7	71,3	12,0	79,7	8,8	1,8	8,7	11,5	5,4	342,9
Verbruik (prognose Commissie)	tarwe	gerst	durum tarwe	maïs	rogge	sorghum	haver	triticale	andere granen	totaal
menselijke consumptie	47,1	0,4	8,5	4,8	3,0	0,2	1,1	0,1	0,0	65,2
zaad	4,8	2,3	0,5	0,4	0,5	0,0	0,5	0,5	0,3	9,8
industrie	6,0	8,5	0,1	4,9	0,7	0,0	0,1	0,1	0,1	20,5
bio-ethanol/biobrandstof	4,1	0,5	0,0	3,2	0,9	0,0	0,0	0,4	0,0	9,1
diervoeder	49,3	39,9	0,3	51,5	3,1	1,5	5,7	9,3	4,6	165,2
verliezen	0,9	0,3	0,0	0,6	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	2,0
totaal verbruik	112,2	51,9	9,4	65,4	8,2	1,7	7,5	10,5	5,0	271,8
beschikbaar	tarwe	gerst	durum tarwe	maïs	rogge	sorghum	haver	triticale	andere granen	totaal
beschikbaar	31,5	19,4	2,6	14,3	0,6	0,1	1,2	1,0	0,4	71,1
export (per 30-06-2011) ⁽¹⁾	20,1	7,6	2,1	1,8	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	31,8
voorraad per 30-06-2011 (theorie)	11,4	11,8	0,5	12,5	0,5	0,1	1,1	1,0	0,4	39,3
waarvan:										
vrije voorraad (theorie)	11,4	11,3	0,5	12,5	0,5	0,1	1,1	1,0	0,4	38,8
interventievoorraad	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5

(1) inclusief verwerkte producten

Theoretische EU graanvoorraad op 1 juli 2010 10,39 weken EU consumptie. EU voorraad op 30 juni 2011 7,52 weken EU consumptie

Bij een geraamde productie voor het seizoen 2011/12 van 281,9 miljoen ton (wellicht te hoog) bij een EU-verbruik van 271,8 miljoen ton, zal die voorraad nog verder dalen, indien de Europese Unie weer fors zal gaan exporteren.

De Commissie verwacht voor Nederland een graanoogst van 1,9 miljoen ton (gelijk aan vorig seizoen), maar dat lijkt, mede gelet op de extreme droogte in het voorjaar in combinatie met de overvloedige neerslag in juli/augustus, veel te positief.

Contactpersoon: Fred Klein, f.t.j.klein@hpa.agro.nl, 070 – 3708320 of 06 – 22458779.

5 SUIKER

5.1 Markt- en prijsontwikkelingen wereldmarkt

Het blijft onrustig op de internationale suikermarkten met de laatste weken een daling van bijvoorbeeld de oktobernoteringen tot \$ 755,00 per ton. De ontwikkelingen in Brazilië zijn uiteraard van grote invloed op de suikerprijzen en juist voor Brazilië wordt een slechte oogst verwacht waardoor er minder suiker beschikbaar is voor export. Daarnaast handhaven de Braziliaanse autoriteiten de bijmengingverplichting voor bio-ethanol aan de fossiele brandstoffen ondanks eerdere berichten over een verlaging van het percentage van 25%.

Voor de landen in het Zwarte Zeegebied (Rusland, Oekraïne en Kazakstan en Wit Rusland) wordt een uitstekende oogst verwacht (+ 60% ten opzichte van vorig seizoen) waardoor de suikerprijzen in Moskou de afgelopen weken met \$ 200,00 per ton daalden tot \$ 900,00 per ton.

Ook voor India en Thailand wordt een uitstekende suikeroogst verwacht met een productie die aanzienlijk hoger is dan de interne consumptie maar de autoriteiten zijn nogal terughoudend met de afgifte van uitvoervergunningen (aanleggen van strategische voorraden). Ondanks een stijging van de suikerproductie dit seizoen in China met 1 miljoen ton tot 11,5 miljoen ton zal minimaal 2 miljoen ton suiker ingevoerd moeten worden door de toenemende consumptie van suiker als gevolg van de economische groei.

5.2 Markt- en prijsontwikkelingen Europese markt

Als gevolg van de relatief hoge wereldmarktprijzen ontstond er een tekort aan suiker op de Europese markt omdat traditionele leveranciers van suiker aan de Europese Unie hun suiker leverde aan andere bestemmingen voor een betere prijs.

De Commissie heeft, in overleg met de lidstaten, maatregelen genomen om meer suiker op de EU markt beschikbaar te verkrijgen (buiten quotasuiker naar quotasuiker, extra invoer van suiker tegen € 0,00 per ton invoerrecht en de invoer van suiker tegen een verlaagd invoerrecht).

EU suiker balans seizoen 2010/2011

situatie per 1 september 2011

voorraad op 1 oktober 2010

vrije voorraad
 oogst 2010/2011 (prognose Commissie) (1)
 import ACP+ (per 01-09-2011)
 import CXL/Bal/industrie/uitzond(per 01-09-2011) (2) en (3)
 totaal
 import suiker (prognose Commissie)
 import suiker verwerkt (prognose Commissie)
beschikbare hoeveelheid

quota suiker/isoglucose	buiten quota	totaal
1,177	0,000	1,177
14,313	2,333	16,646
1,586	0,000	1,586
1,924	0,052	1,976
3,510	0,052	3,562
3,200	0,080	3,280
0,521	0,000	0,521
19,211	2,413	21,624

verbruik (prognose Commissie)

menselijke consumptie
 industrieel verbruik
 bio-ethanol
totaal verbruik

quota suiker/isoglucose	buiten quota	totaal
16,500	0,000	16,500
0,000	0,650	0,650
0,000	1,063	1,063
16,500	1,713	18,213

beschikbaar

export t/m 30 september 2011 (prog. Commissie):
 suiker
 suiker in verwerkte vorm
 totaal

quota suiker/isoglucose	buiten quota	totaal
2,711	0,700	3,411
0,035	0,700	0,735
1,184	0,000	1,184
1,219	0,700	1,919
1,492	0,000	1,492

eindvoorraad 30 september 2011

(1); 526.000 ton suiker/isoglucose "van buiten quotum" naar "quotum" - Commissie Verordening 222/2011.

(2); 300.000 ton extra heffingsvrije invoer van suiker - invoerquotum 09.4380

(3); 328.304 ton invoer tegen een verlaagd invoerrecht - Commissie Verordening 634/2011

Uit de EU suikerbalans van de Commissie van 30 juni 2011 blijkt dat de Commissie aan het eind van dit seizoen (30 september 2011) een eindvoorraad verwacht van 1,492 miljoen ton suiker. Aan invoercertificaten werd tot en met 1 september 2011 echter al 3,510 miljoen ton aangevraagd terwijl de Commissie een invoer verwacht van 3,2 miljoen ton (basis daadwerkelijke invoer).

De Europese oogstverwachtingen voor het seizoen 2011/12 zijn gunstig maar indien de wereldmarktprijzen hoog blijven, dan zal de invoer van suiker vanuit de traditionele toeleveranciers beperkt blijven.

De Commissie heeft toegezegd om tijdig aanvullende maatregelen te nemen indien blijkt dat er een tekort aan suiker op de EU markt zal ontstaan. Een verruiming van de quotum-productie (momenteel 13,3 miljoen ton bij een internverbruik van 16,5 miljoen ton) is politiek niet haalbaar zodat verwacht mag worden dat bij een eventueel tekort dezelfde maatregelen zullen worden genomen als in het seizoen 2010/11.

Contactpersoon: Fred Klein, f.t.i.klein@hpa.agro.nl, 070 – 3708320 of 06 – 22458779.

6 BAKKERIJ

6.1 Commissie Brood en Banket

De Commissie Brood en Banket is de artikel 88a Wet bo-commissie die belast is met aangelegenheden inzake brood en banket. In de commissie hebben zitting vertegenwoordigers van ondernemersorganisaties in de ambachtelijke brood- en banketbakkerij en de industriële broodbakkerij en vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties.

Op 22 juni jl is de Commissie Brood en Banket bijeengewoest. In deze vergadering stond centraal de bespreking van de projectplannen en subsidieaanvragen van het Nederlands Bakkerij Centrum voor de activiteiten:

- kennisverwerving en -verspreiding,
- voorlichting en campagnes en
- marktcijfers.

De projectplannen zijn opgesteld naar aanleiding van de subsidiebestekken die de Commissie Brood en Banket voor deze activiteiten had vastgesteld. In de subsidiebestekken zijn de doelstellingen van de activiteiten, de meetinstrumenten om de resultaten te meten en de randvoorwaarden voor de uitvoering van de activiteiten opgenomen. Gelet op zijn bijzondere expertise op genoemde onderwerpen in relatie tot de bakkerij heeft de Commissie Brood en Banket het Nederlands Bakkerij Centrum gevraagd op basis van de subsidiebestekken projectplannen in te dienen.

De ingediende projectplannen betreffen de periode 1 juli 2011 tot en met 31 december 2012. Daar het tweede halfjaar van 2011 vooral in het teken zal staan van het verrichten van nulmetingen en de opstartfase van de projecten heeft de commissie het NBC verzocht projectvoorstellen voor een periode van anderhalf jaar in te dienen.

Op basis van de voorliggende projectplannen heeft de commissie een subsidiebedrag toegekend van – afgerond - € 1,5 miljoen (2011: € 0,6 miljoen en 2012: € 0,9 miljoen) voor de activiteit kennis. Afsproken is dat na het beschikbaar komen van de resultaten van de nulmetingen voor de verschillende deelactiviteiten de Commissie Brood en Banket de projectdoelstellingen zo mogelijk nader zal concretiseren om deze zo goed mogelijk te laten aansluiten op de strategische visie voor de bakkerijsector. Werkgevers- en werknemersorganisaties in de bakkerij hebben namelijk de in 2010 door Bureau ISMC opgestelde strategische visie als uitgangspunt gekozen voor de structuurversterkende maatregelen voor de komende jaren. Omdat het wenselijk is de beschikking te hebben over de resultaten van de nulmetingen onder consumenten voordat het projectplan voor campagnes in 2012 wordt opgesteld, is voor de activiteit voorlichting en campagnes alleen een projectplan uitgewerkt voor het tweede halfjaar van 2011.

Voor de uitvoering van dit projectplan, waarin de activiteit Nationaal Schoolontbijt een belangrijke plaats inneemt, is een subsidiebedrag toegekend van € 1,1 miljoen. Aan het einde van het jaar zal een subsidieaanvraag en een projectplan voor voorlichting en campagnes in 2012 worden ingediend. Voor het verzamelen en beschikbaar stellen van marktcijfers in de periode 1 juli 2011 tot en met 31 december 2012 heeft de Commissie Brood en Banket een subsidiebedrag toegekend van € 0,7 miljoen (2011: € 0,25 miljoen en 2012: € 0,45 miljoen). In de marktcijfers zal naast het huishoudelijk brood- en banketverbruik ook aandacht worden besteed aan het buitenhuishoudelijk verbruik en de afzet- en omzetontwikkeling van broodvervangers.

Voor de voor 2012 toegekende subsidies geldt het voorbehoud dat deze bedragen door het bestuur beschikbaar worden gesteld voor subsidieverlening als onderdeel van de begroting 2012.

In de vergadering van de Commissie Brood en Banket is eveneens een subsidie toegekend om een structuurwijziging van het bakkerijonderwijs (de vorming van de Nationale Bakkerij Academie) te kunnen doorvoeren. Van het voor dit doel geormerkte subsidiebedrag van € 0,8 miljoen is een bedrag van € 477.000,- beschikbaar gesteld. Met de subsidie worden de initiële kosten van een tweetal pilot-modules gefinancierd.

Tenslotte lag een subsidieaanvraag voor om het houden van het EK Boulangerie in Nederland mogelijk te maken. De Commissie Brood en Banket heeft de aanvraag getoetst aan de doelstellingen en ambities die in de strategische visie voor de bakkerijsector zijn geformuleerd. Vastgesteld is dat het evenement een bijdrage levert aan de beoogde versterking van het imago van de bakkerij als werkgever, het bakkersvak en het bakkerijproduct. De Commissie Brood en Banket heeft voor het begin 2012 te houden evenement dan ook een subsidiebedrag toegekend van € 117.500,-.

Met ingang van 2011 worden de specifiek op de ambachtelijke bakkerij gerichte activiteiten, die namens de Commissie Brood en Banket worden begeleid door de Werkgroep MKB-bakkers ("Voor de Bakker"), betaald uit de reserves. Continueren van het BakkersFinancieringsFonds (BFF), een van de activiteiten van de werkgroep, zou een onevenredig grote beperking betekenen voor de besteding van deze reserves. Daarom heeft het bestuur, op advies van de Commissie Brood en Banket, besloten dat dit jaar voor het laatst nieuwe borgstellingen uit hoofde van het BFF kunnen worden aangegaan.

De activiteiten blijven gericht op het ondersteunen van starters en gevestigde ondernemers met eerstelijnsadvies en –ondersteuning. In dit verband kan worden gemeld dat het aantal adviesverzoeken in het eerste halfjaar van 2011 een kleine stijging vertoont ten opzichte van dezelfde periode in 2010.

Verder gaat de werkgroep door met organiseren van activiteiten om starters zo goed mogelijk voor te bereiden op het ondernemerschap. Zo is dit jaar voor deze doelgroep een themadag 'bedrijfsovername' georganiseerd. Op 21 september a.s. zal een workshop worden gehouden waar aandacht wordt besteed aan verschillende aspecten van het ondernemen. Onder meer wordt informatie gegeven over voor- en nadelen van aansluiting bij formules. Op 12 oktober worden jonge ondernemers uitgenodigd om deel te nemen aan een contactdag, waar ze met collega-ondernemers ervaringen kunnen uitwisselen.

Contactpersoon: Jan Wielemaker, j.wielemaker@hpa.agro.nl, 070 - 3708327.

7 ARBEID

7.1 Commissie Arbeid Productschap Akkerbouw

In de afgelopen tijd is de afdeling Arbeid van het HPA betrokken geweest bij de ontwikkeling van dertien verschillende arbocatalogi. In een arbocatalogus staat beschreven op welke manier werkgevers kunnen voldoen aan overheidsvoorschriften op het gebied van veilig en gezond werken. Bedrijven die met een door de Arbeidsinspectie goedgekeurde arbocatalogus werken, voldoen aan deze wettelijke eisen. De Arbeidsinspectie gebruikt de arbocatalogi als referentiekader bij bedrijfsbezoeken.

7.1.1 Arbocatalogi

Arbocatalogus bakkerijen en zoetwarenindustrie

Bakkerijen en zoetwarenindustrie hebben gekozen voor een aanpak waarbij alle risico's in één keer worden uitgewerkt. De arbocatalogus voor de zoetwarenindustrie is in mei 2011 goedgekeurd door de arbeidsinspectie. Er wordt gewerkt aan het toegankelijk maken via het internet. Binnenkort worden afspraken gemaakt over het implementatie traject. De arbocatalogi voor bakkerijen (industriële en ambachtelijk) worden in 2011 verder afgerond.

Contactpersoon: Tineke Rens, s.rens@hpa.agro.nl, 070 - 3708473.

Arbocatalogus meelverwerkende bedrijven

De Arbocatalogus voor de meelverwerkende bedrijven is in mei 2011 definitief afgerond en goedgekeurd door de arbeidsinspectie. Er zijn afspraken gemaakt over de implementatie, waarvoor een informatiefolder wordt ontwikkeld. In 2012 wordt onderzocht of werknemers voldoende geïnformeerd zijn over de arbocatalogus. Tevens hebben sociale partners afgesproken jaarlijks de inhoud te evalueren.

Contactpersoon: Tineke Rens, s.rens@hpa.agro.nl, 070 - 3708473.

Arbocatalogus graanbe- en verwerkende bedrijven

Voor de ontwikkeling van de arbocatalogus wordt samengewerkt met de diervoedersector. In 2011 heeft een vertegenwoordiging van werkgevers verder inhoud gegeven aan de onderwerpen die in de arbocatalogus zijn uitgewerkt. Tevens is afgesproken de onderwerpen geluid en machineveiligheid aan de arbocatalogus toe te voegen.

Contactpersoon: Manou van der Meulen, meulenmaa@hpa.agro.nl, 070 - 3708532.

7.1.2 Blij met stofvrij en Informatiecentrum grondstofallergie

De sociale partners (NBOV, NVB, CNV Vakmensen en FNV Bondgenoten) hebben de aanpak van grondstofallergie in 2009 verankerd in de CAO die voor de ambachtelijke en industriële bakkerij is afgesloten. Om bij de uitvoering van het allergieonderzoek het aantal schakels in het proces zo klein mogelijk te houden is bij de afdeling Arbeid van het HPA het Informatiecentrum Grondstofallergie ingericht. Via dit informatiecentrum worden de 10.000 werkenden, die worden blootgesteld aan meelstof, eens in de vier jaar in de gelegenheid gesteld om hun gezondheid te laten monitoren en eventueel een medisch onderzoek te ondergaan.

Het informatiecentrum, dat ervoor zorgt dat het hele proces van versturen van de vragenlijst tot het adviseren over eventuele werkplek-aanpassingen niet stagneert, is het resultaat van goede en structurele samenwerking tussen de verschillende partijen. Het informatiecentrum is in 2010 van start gegaan. Na een pilotfase waarin gezocht werd naar optimale communicatie met de achterban is de respons op de vragenlijsten nu ongeveer 68%. Een punt van aandacht betreft de mensen die, na herhaaldelijk verzoek, zich niet aanmelden bij de bakkerspoli voor verder, medisch, onderzoek; ongeveer een derde meldt zich niet aan voor verder onderzoek.

Naar aanleiding van een SER rapport over inhaleerbare allergenen is de SER in 2010 gestart met een haalbaarheidsonderzoek naar een grenswaarde voor meelstof. Via de nieuwe Branche Begeleidings Commissie (nBBC) is gereageerd op dit haalbaarheidsonderzoek. De SER heeft echter laten weten specifiekere te willen weten welke grenswaarde haalbaar wordt geacht, ondersteund met meetresultaten. De nBBC zal dit verzoek op haar eerstvolgende vergadering behandelen.

Contactpersoon: Tineke Rens, s.rens@hpa.agro.nl, 070 - 3708473.

7.1.3 Vertrouwenspersonen gezondheidsbewakingssysteem

(Kader) leden van de bonden zijn aangesteld als vertrouwenspersonen GBS. Dit in het kader van een afspraak van sociale partners, als aanvulling op het allergieonderzoek. Zij kunnen werknemers te woord staan, die vragen hebben of twijfelen over deelname. Deze vertrouwenspersonen zijn van groot belang voor werkenden, die uiteindelijk naar ander werk moeten worden begeleid. Er zijn inmiddels 9 vertrouwenspersonen opgeleid. In 2011 wordt een terugkomdag georganiseerd zodat vertrouwenspersonen ervaringen kunnen delen.

De ervaring leert dat deze vertrouwenspersonen tot nu toe erg weinig benaderd worden door hun collega-bakkers.

Contactpersoon: Tineke Rens, s.rens@hpa.agro.nl, 070 - 3708473.

7.1.4 Medezeggenschap

De sociale partners hebben in 2009 een project geïnitieerd, gericht op medezeggenschap in de bakkerijwereld. Aan de hand van concrete casussen zullen ondernemers handreikingen krijgen, hoe ze kennis van medewerkers beter kunnen benutten voor het bereiken van bedrijfsdoelstellingen. De casussen zullen de input vormen voor een digitale vraag-werkwijze-matrix. Via deze matrix kunnen ondernemers antwoord krijgen op hun vraag. Voor dit project heeft het Productschap Akkerbouw eind 2009 uit het 'Fonds Structuurversterking Bakkerij' middelen beschikbaar gesteld. In 2010 zijn een zestal casussen uitgewerkt. Het eindrapport is begin 2011 besproken en de resultaten zijn beschikbaar voor de sector. Het Sociaal Fonds Bakkersbedrijf heeft een bijdrage beschikbaar gesteld voor een vervolg en de uitrol van dit project.

Contactpersoon Tineke Rens, s.rens@hpa.agro.nl, 070 - 3708473.

7.2 SECTOR OVERSCHRIJDENDE ACTIVITEITEN

7.2.1 Stof? Pak't aan!

Het is al lange tijd bekend dat blootstelling aan agrarisch stof longklachten kan veroorzaken. Met het project Stof? Pak't aan!, een samenwerkingsverband van de Productschappen Akkerbouw, Diervoeder, Vee en Vlees, Pluimvee en Eieren en Tuinbouw, wordt aandacht gevraagd voor de risico's van blootstelling aan agrarisch stof en wordt gewerkt aan terugdringing van de blootstelling. In de periode 2009 t/m 2011 heeft de focus gelegen op het verspreiden van de kennis die in de eerste periode is verzameld.

Voorbeelden van activiteiten zijn: longfunctietesten op beurzen, het uitgeven van een nieuwsbrief en het schrijven van artikelen in vakbladen. Verder werd geparticipeerd in overleggen bij branches. In 2010 is de website www.pakstofaan.nl vernieuwd. Tevens is de content van de website opgenomen in de database van het Groen Kennisnet; een samenwerkingsverband van alle groene onderwijsinstellingen.

In 2010 is een rapport van de Gezondheidsraad verschenen. Daarin wordt geadviseerd een gezondheidskundige grenswaarde voor endotoxine in te voeren. Vanuit het Project Stof Pak't aan! is in oktober 2010 een informatieve excursie georganiseerd voor leden van de SER, Gezondheidsraad, SZW, Arbeidsinspectie en andere geïnteresseerden. Tijdens deze excursie, die samen met de Vereniging Afvalbedrijven werd georganiseerd, werden twee bedrijven bezocht en werd een overzicht gegeven van de problematiek. De subcommissie Grenswaarden Stoffen op de Werkplek (GSW) van de SER heeft geprobeerd om een gezamenlijk advies over dit onderwerp te geven aan de minister. Tot op heden is dit echter niet gelukt. Werkgeversorganisaties en werknemersorganisaties hebben daarom beiden een brief aan resp. de directeur arbeidsomstandigheden van SZW en de staatssecretaris van SZW geschreven om hun standpunt te bepleiten. In dit traject ziet de werkgroep op dit moment geen rol voor zichzelf.

Wel vindt de werkgroep het belangrijk om het project voort te zetten omdat verdere terugdringing van de blootstelling aan agrarisch stof noodzakelijk is. Bovendien is er, ongeacht of de SER tot een advies komt en of de minister een grenswaarde vaststelt, een wettelijke verantwoordelijkheid voor werkgevers om zorg te dragen voor goede arbeidsomstandigheden. Hierbij moet rekening gehouden worden met de "stand van de wetenschap". Dit betekent dat, ook al is er geen grenswaarde, de sector rekening moet houden met de informatie uit het rapport van de Gezondheidsraad, en hiernaar ook moet handelen.

Vanuit de Commissie Arbeid PA/PDV is de wens geuit om een dag te organiseren rondom het thema. De werkgroep zal hier invulling aan geven.

Contactpersoon: Tineke Rens, s.rens@hpa.agro.nl, 070 - 3708473.

7.3 VERANKERING ARBEID

De besturen van het Productschap Akkerbouw, het Productschap Diervoeder en het Productschap Wijn stimuleren de beleidsontwikkeling op het terrein van arbeid in de betrokken sectoren. Door het gelijknamige project en de activiteiten die vanuit dit project worden ondernomen wordt de verankering van de factor arbeid binnen de productschappen onderschreven en wordt de betrokkenheid van de vakbonden in de productschappen vergroot. Website: www.verankeringarbeid.nl

Contactpersoon: Kees Lommers, c.lommers@hpa.agro.nl, 070 – 3708454.

7.3.1 Scholingsconsulent

In de Commissie Arbeid PA/PDV is het plan van aanpak scholingsconsulent goedgekeurd, waarbij iedere sector eigen invulling heeft gegeven aan de rol van de scholingsconsulent. Zo is een divers pakket van activiteiten per sector ontstaan, waar in de tweede helft 2011 mee gestart wordt.

Contactpersoon: Manou van der Meulen, meulenmaa@hpa.agro.nl, 070 - 3708532.

7.3.2 Project Arbeidsmarktonderzoek Mobiliteit en Regionale Pilots

Dit project is gericht op het krijgen van meer en beter inzicht in ontwikkelingen in de mobiliteit op regionaal niveau in de agrofood- en tuinbouwsectoren. Ontwikkelingen, die zich nu en in de nabije toekomst op de arbeidsmarkt voordoen. Dit met als doel om op regionaal niveau samen met andere partijen een bijdrage te leveren aan het ontwikkelen en stimuleren van actief arbeidsmarktbeleid.

Er is een onderzoeksaanpak ontwikkeld die gericht is op het krijgen van inzicht in mobiliteit in het agrofood- en tuinbouwclusters, zowel binnen en tussen sectoren als regionaal. Daarvoor wordt er eerst kwantitatief en kwalitatief onderzoek uitgevoerd, waarbij op productniveau specifieke vragen kunnen worden toegevoegd. De onderzoeksresultaten moeten inzichten opleveren die voor instituties op de arbeidsmarkt, de (potentiële) werknemers en bedrijven bruikbaar zijn. Voor stakeholders worden instrumenten ontwikkeld die ieder kan inzetten om mobiliteit en motivatie te beïnvloeden. Vervolgens wordt er toegewerkt naar drie pilots om samenwerking op de arbeidsmarkt te optimaliseren. Op basis van de successen in deze pilots wordt een plan gemaakt voor activering van werknemers, bedrijven en instanties zodat integrale regionale samenwerking op het gebied van mobiliteit gaat plaatsvinden.

Er is een projectgroep ingesteld met hierin vertegenwoordiging van de deelnemende productschappen, FNV Bondgenoten, CNV Vakmensen, en het ministerie van EL&I. De Productschappen Akkerbouw en Diervoeder worden vertegenwoordigd door Kees Lommers en André Russcher van de Afdeling Arbeid. Het project wordt uitgevoerd door de samenwerkingscombinatie van Adviesbureau Linxx, het onderzoeksbureau EIM en bureau Margriet Jongerius Management en Advies.

Het project heeft de volgende doelstellingen:

- Bewustwording en activering van (potentiële) werknemers op arbeidsmarktperspectief
- Bewustwording en activering van bedrijven/werkgevers op de mogelijkheden van in-, door- en uitstroombesluit voor nieuwe werknemers.
- Inzicht in de feitelijke en gewenste mobiliteitsstromen
- Verbinden van stakeholders als UWV Werkbedrijf, gemeenten en onderwijs bij een effectief mobiliteitsbeleid in de agrofoodsector, zodat alternatieve instroom en begeleiding bij uitstroom op gang kunnen komen.
- Verder ontwikkelen van een algemeen arbeidsmarktbeleid in de agrofood

Er zijn werkbijeenkomsten georganiseerd met de uitvoerders en de vertegenwoordigers van de meeste productschappen, de bijeenkomst met de Productschappen Akkerbouw en Diervoeder heeft begin april plaats gevonden. In deze bijeenkomsten zijn de verwachtingen en doelen van de betreffende productschappen besproken en is tevens geïnventariseerd welke sectorspecifieke activiteiten er al zijn waarbij dit project kan aansluiten. Er is een analysekader m.b.t. het mobiliteitsonderzoek bepaald, desk-research vordert. Met betrekking tot het Motivatie-onderzoek: desk- en fieldresearch vorderen.

Verder is er een keuze gemaakt voor de kansrijke regio's voor de pilotfase. Hierbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd; werkgelegenheid en werkloosheid in de regio, de kans om samenwerking te realiseren met diverse instituties en de aanwezigheid van en bereidheid om in een regio initiatieven te ontwikkelen. Verder is gekeken naar een zekere spreiding van de regio's over sectoren en Nederland. Het betreft hier de regio's: Haaglanden, Zuid-Oost Brabant en Gelderland Midden.

Dit najaar (concept-datum: vrijdag 14 oktober) zullen de eerste mobiliteits- en motivatieonderzoeken worden gepresenteerd en gezamenlijk geanalyseerd tijdens een startschotbijeenkomst. Tevens zal tijdens deze bijeenkomst het haalbaarheidsonderzoek voor het verbinden van intersectorale en regionale arbeidsmarktaanpak in het agrofood-cluster verder worden gepresenteerd en besproken met de aanwezigen en de aftrap worden gegeven voor het opzetten van drie regionale pilots.

Er is op continue basis overleg met de projectgroep over de voortgang.

Contactpersoon: André Russcher, a.c.russcher@hpa.agro.nl, 070 – 3708309.

7.3.3 Nieuwsbrief Arbeid

Deze nieuwsbrief informeert kader- en bestuursleden van de betrokken vakbonden over de arbeidsmarkt, arbeidsomstandigheden, scholing, (beroeps)onderwijs en sociale zekerheid. In de redactie van de Nieuwsbrief Arbeid wordt door betrokken productschappen, in samenwerking met vertegenwoordigers van FNV Bondgenoten en CNV Vakmensen de inhoud van de nieuwsbrieven bepaald. In de recent verschenen editie van augustus 2011 is aandacht voor de productschappen en het scholingsproject in de zuivelindustrie.

Contactpersoon: Erna Luijendijk, e.luijendijk@hpa.agro.nl, 070 – 3708571.

7.3.4 Ketenonderzoek

Doel van dit onderzoek was om een aantal ketens, waaronder zoetwaren, in kaart te brengen; te bekijken of er mogelijke machtsconcentraties zitten in deze keten; en of dit leidt tot mogelijke nadelige gevolgen voor werknemers. Vanuit de Productschappen Vee & Vlees en Tuinbouw werden de clusters varkensvlees en glastuinbouw onderzocht. Het project was ingegeven door de wens van vakbonden om een mogelijke onbalans in de keten te vertalen naar mogelijke gevolgen in arbeidsverhoudingen en arbeidsomstandigheden. Het eindrapport is in juli 2011 verschenen en is ter kennisname voorgelegd aan de Commissie Arbeid PA/PDV tijdens haar bijeenkomst van 30 augustus 2011.

Contactpersoon: André Russcher, a.c.russcher@hpa.agro.nl, 070 – 3708309

7.3.5 Arbeidsmarktinformatie

Arbeidsmarktonderzoek Akkerbouw en Diervoeder

In het kader van fase twee van het project, de verdiepingsslag, is ervoor gekozen aan te sluiten bij de arbeidsmarktmonitoring. Deze wordt in opdracht van het Productschap Tuinbouw al voor het tiende jaar in successie uitgevoerd. De beslissing om aan te sluiten is mede gemaakt naar aanleiding van de evaluatie van de resultaten van het in 2009 gehouden perspectievenonderzoek 'Akkerbouw en Diervoeder'. Daaruit kwam naar voren dat een verdere uitdieping van arbeidsmarktinformatie gewenst was.

In de arbeidsmarktmonitoring wordt de grote verscheidenheid van de akkerbouwkolom in beeld gebracht. Er wordt een representatief beeld gegeven van de arbeidsmarkt van de drie grootste productiekolommen aardappelen, granen en suiker. Binnen deze drie kolommen wordt een uitsplitsing gemaakt naar drie schakels in de keten: de productie, industrie en groot- en detailhandel. Voor zover mogelijk worden per kolom en per schakel verdere detailleringen op sectorniveau gemaakt, waarbij de beschrijving veelal kwalitatief is.

Door te kiezen voor de sectorindeling die gehanteerd wordt in het hierboven genoemde perspectievenonderzoek 'Akkerbouw en Diervoeder' wordt gezorgd voor herkenbaarheid binnen de sector. Tijdens het onderzoek wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare arbeidsmarktinformatie die bij de ketenpartijen aanwezig is. Dit wordt gedaan zodat in het eindresultaat een eenduidig beeld van de arbeidsmarkt(ontwikkeling) gewaarborgd is. Het onderzoek bestaat uit twee onderdelen: een werkgeversdeel en werknemersdeel. De klankbordgroep waarin leden vanuit de commissie Arbeid van het Productschap Akkerbouw en het Productschap Diervoeder zijn vertegenwoordigd is inmiddels vier keer bijeen gekomen.

Het eindrapport is in juni 2011 verschenen en besproken door de Commissie Arbeid van het Productschap Akkerbouw en het Productschap Diervoeder op 30 juni jl. Naar aanleiding van enkele op- en aanmerkingen vanuit deze commissie is het rapport ietwat aangepast en besproken tijdens het overleg van de Commissie Arbeid PA/PDV op 30 augustus jl.

Website

Ondertussen wordt de informatie op de website www.arbeidsmarktagrofood.nl up to date gehouden. Die website heeft een nieuwe naam gekregen: en wordt op continue basis inhoudelijk verder verbeterd.

Contactpersoon: André Russcher, a.c.russcher@hpa.agro.nl, 070 – 3708309

8 VOEDSEL EN VOEDING

In deze notitie worden enkele ontwikkelingen met betrekking tot levensmiddelenwetgeving kort toegelicht. Het betreffen ontwikkelingen die relevant zijn voor de akkerbouwsectoren. Meer informatie over de genoemde onderwerpen is uiteraard beschikbaar bij het HPA afdeling Voedsel en Voeding. In de bijlage is een overzicht opgenomen van alle bijgewoonde vergaderingen van het Permanent Comité voor de Voedselketen en Diergezondheid (PCVD) en de EG-Commissiewerkgroepen (CWG) in de rapportageperiode. Verslagen van deze vergaderingen zijn op te vragen bij het HPA, afdeling Voedsel en Voeding.

8.1 Voedselinformatie voor consumenten

In Brussel is de tweede lezing voor de Ontwerpverordening Voedselinformatie voor consumenten afgerond. De Raadswerkgroep werkt nu aan de fine-tuning van de tekst. Wellicht zal de verordening eind 2011 of begin 2012 worden gepubliceerd. Het ministerie van VWS houdt op 30 september op verzoek van het bedrijfsleven een Regulier Overleg Warenwet over de uitvoering en verdere invulling van de verordening.

Contactpersoon: Gijs Kurth, g.kurth@hpa.agro.nl, 070-3708341.

8.2 Sectorale Monitoring

In het kader van de hygiëncode GZP biedt het Productschap Akkerbouw - in samenwerking met het Comité van Graanhandelaren - bedrijven de mogelijkheid om voor de Nederlandse productie deel te nemen aan een sectoraal monitoringsprogramma.

Voor het sectorale monitoringsprogramma worden elk jaar analyses uitgevoerd op ruim 250 verschillende gewasbeschermingsmiddelen. Daarnaast worden o.a. de gehalten aan mycotoxinen en zware metalen onderzocht.

Dit jaar nemen voor het eerst bedrijven deel vanuit de Stichting Diervoederanalyse en neemt een groep Duitse bedrijven uit de grensstreek deel aan de sectorale monitoring van 2011. De nieuwe deelnemende bedrijven zijn GMP gecertificeerd en moeten voldoen aan de GMP bijlage 4 voor wat betreft de analyses voor voedermiddelen. Zij kunnen hieraan voldoen door deel te nemen aan de sectorale monitoring. Door het toenemende aantal deelnemers wordt het sectorale monitoringsprogramma steviger verankerd in de sector en kan het programma efficiënter worden uitgevoerd.

Begin september worden er in totaal 42 monsters granen, zaden en peulvruchten genomen bij de deelnemende bedrijven en naar een laboratorium gestuurd voor analyse. Op basis van de resultaten wordt gekeken of er overschrijdingen zijn van wettelijke normen. Een rapport met terugkoppeling van de uitslagen gaat naar de deelnemers van de sectorale monitoring, het Comité van Graanhandelaren, de nVWA en de stichting GMP International. In de bestuursmededelingen zal het resultaat van de sectorale monitoring worden teruggekoppeld.

Contactpersoon: Marieke Kunst, m.kunst@hpa.agro.nl, 070-3708533.

8.3 Streekproductenloket

Op 7 juli jl. heeft de Staatssecretaris van EL&I een brief aan de Tweede Kamer gestuurd over bescherming van streekproducten. In de brief informeert hij de Kamer over de uitvoering van de motie van Jacobi-Braakhuis en de motie van Koopmans en Wiegman-van Meppelen Scheppink over de bescherming van streekproducten.

In de brief wordt gerefereerd aan het EU systeem voor bescherming van streekproducten (BOB, BGA en GTS) wat door het HPA wordt uitgevoerd voor Nederland. In het verlengde van het EU systeem wordt door partijen bekeken op welke wijze een extra impuls kan worden gegeven aan de verdere ontwikkeling van streekproducten. In dit kader is op verzoek van LTO Nederland en Stichting Streekproducten Nederland (SPN) met EL&I en HPA overleg gevoerd over de oprichting van een landelijk platform voor streekproducten, een zogenaamd 'Streekproductenloket'.

Voor producenten van streekproducten blijkt de informatievoorziening over de verschillende mogelijkheden van bescherming van streekproducten en de meerwaarde daarvan versnipperd en onoverzichtelijk. Om de informatievoorziening beter te stroomlijnen zien de producentenorganisaties meerwaarde in een loketfunctie ('streekproductenloket'). Vanuit een transparant en toegankelijk loket kan informatie worden verstrekt aan bestaande en nieuwe producenten van streekproducten. Daarnaast kan het loket een rol spelen in de borging van kennisuitwisseling tussen de verschillende stakeholders.

Over de uitwerking van dit initiatief wordt dit najaar met betrokken partijen nader overleg gevoerd.

Contactpersoon: Christine Rommens, C.Rommens@hpa.agro.nl, 070-3708502.

8.4 Health Grain NL

Het Productschap Akkerbouw heeft op 5 juli met de verschillende brancheorganisaties in de graanverwerkende sector van gedachten gewisseld over ideeën voor een gezamenlijke aanpak om het aandeel volkoren in graanproducten te verhogen. Alle brancheorganisaties zijn voorstander van een gezamenlijke aanpak. Het gaat hier vooral om een eenduidige communicatie; wat is volkoren, wanneer mag een product met de term volkoren worden aangeduid, welke gezondheidseffecten en aanbevelingen kunnen worden gebruikt, hoeveel volkoren consumeert de consument nu en welke perceptie heeft de consument bij volkoren. Komende tijd zal worden gekeken op welke punten de brancheorganisaties kunnen samenwerken en hoe dit vormgegeven moet worden.

De presentaties en een korte rapportage van de bijeenkomst van 5 juli is te vinden op de website van Productschap Akkerbouw.

Contactpersoon: Erika Smale, b.h.smale@hpa.agro.nl, 070-3708324.

Bijlage:**Vergaderingen van het Permanent Comité en de EG-Commissiewerkgroepen in de rapportageperiode van 26 mei 2011 tot en met 22 augustus 2011**

Verslagen van de bijeenkomsten van het Permanent Comité (PCVD) en EG-Commissiewerkgroepen (CWG) zijn op te vragen bij het HPA, afdeling Voedsel en Voeding. (Tel: 070-3708325 of plw@hpa.agro.nl). Meer informatie is verkrijgbaar bij de betreffende contactpersoon.

Vergadering Brussel	Datum	Onderwerpen	Contactpersoon
Permanent Comité Sectie Algemene Levens- middelenwetgeving	11-07-2010	<ul style="list-style-type: none">- De novel food status van Sytrinol- Toelating van een ziekterisicobeperkende gezondheidsclaim voor vervanging van verzadigde vetzuren door onverzadigde vetzuren- Voorstel voor toelating van een kinderclaim voor ALA- Voorstel voor afwijzing van twee ziekterisicobeperkende gezondheidsclaims voor ProteQuine- Voorstel voor afwijzing van een kinderclaim voor Lactobacillus rhmanosus GG (LGG)- De artikel 13(5) gezondheidsclaim voor 'toothkind drinks'- Toelating van beta-glucanen uit gist als nieuw voedselingrediënt- De wijziging van Vo. no. 1925/2006 m.b.t. de lijst van vitaminen en mineralen is aangenomen- De toelating van een ziekterisicobeperkende gezondheidsclaim voor haver betaglucaan- Afwijzing voor twee ziekterisicobeperkende gezondheidsclaims voor soja eiwit en Actimel (is aangenomen)- De afwijzing van twee ziekterisicobeperkende gezondheidsclaims bij water en vruchtensappen met calcium- De afwijzing van twee artikel 13(5) claims. Een van Yakult, met betrekking tot levende lactobacillus casei stam Shirota en een voor TENSIA- De toelating van extract van gefermenteerde zwarte bonen (soja) als nieuw voedselingrediënt- De toelating van fosfatidylserine van soja fosfolipiden als een nieuw voedselingrediënt- De toelating van gefosfateerd maïszetmeel als een nieuw voedselingrediënt	Christine Rommens 070-3708502 c.rommens@hpa.agro.nl

Additieven	26-05-2011 17-06-2011	<ul style="list-style-type: none"> - Drie Southampton kleurstoffen waarvan de ADI verlaagd is. - Voorstel voor gebruiksvoorwaarden voor aluminium bevattende additieven. - Een aantal aanvragen voor nieuwe toepassingen van additieven 	Gerrit Koornneef 070-3708323 g.m.koornneef@hpa.agro.nl
Etikettering		<ul style="list-style-type: none"> - Er hebben in de verslagperiode geen vergaderingen van de CWG plaatsgevonden. 	Gijs Kurth 070-3708341 g.kurth@hpa.agro.nl
Voedingswaarde-etikettering		<ul style="list-style-type: none"> - Er hebben in de verslagperiode geen vergaderingen van de CWG plaatsgevonden. 	Erika Smale 070-3708324 b.h.smale@hpa.agro.nl
Novel Foods	4-07-2011	<p>De stand van zaken m.b.t. lopende aanvragen, waaronder</p> <ul style="list-style-type: none"> - Touchi-extract en yeast beta-glucans - Insecten - Stevia - Veiligheid van CLA - Significante humane consumptie - Substantiële equivalentie 	Gerrit Koornneef 070-3708323 g.m.koornneef@hpa.agro.nl
Voedings- en gezondheidsclaims	11-06-2011 18-07-2011	<ul style="list-style-type: none"> - Aanpassing van de lijst met voedingsclaims: vooral discussie over de herformuleringsclaim - Behandeling van de toekomstige lijst met de door EFSA positief beoordeelde artikel-13-claims - Enkele door de EFSA beoordeelde artikel-13.5 en artikel-14-gezondheidsclaims 	Erika Smale 070-3708324 b.h.smale@hpa.agro.nl
Bijzondere voeding		<ul style="list-style-type: none"> - Er hebben in de verslagperiode geen vergaderingen van de CWG plaatsgevonden 	Gijs Kurth 070-3708341 g.kurth@hpa.agro.nl
Microvoedingsstoffen - verrijking		<ul style="list-style-type: none"> - Er hebben in de verslagperiode geen vergaderingen van de CWG plaatsgevonden 	Gijs Kurth 070-3708341 g.kurth@hpa.agro.nl
Genetisch gemodificeerde organismen	03-07-2011	<ul style="list-style-type: none"> - EFSA veiligheidsbeoordeling A5547-127 soja van Bayer CropScience - EFSA veiligheidsbeoordeling 40-3-2 soja Monsanto - Bt toxines: wisselwerking Vo. 1829/2003 en Vo. 396/2005 - Hangende uitspraak EU Hof van Justitie m.b.t. de status van pollen en honing met pollen geproduceerd met MON 810 maïs - Implementatie "technische oplossing" voor GG-materiaal van in de EU niet toegelaten GGO's in feed - EU-invoer van rijstproducten uit China i.v.m. aanwezige sporen van in de EU niet toegelaten GG-rijst 	Frans Köster 070- +31 (070) 3195118 koster@mvo.nl

Landbouwcontaminanten	06-06-2011 18-07-2011	<ul style="list-style-type: none"> - Nitraat in spinazie en rucola. - Ochratoxine A in tarwezetmeel - Het controlepercentage voor bepaalde producten uit derde landen - Zearalenone in voeding en risico's voor de volksgezondheid - De mogelijke bittere nasmaak na consumptie van pijnboompitten 	Gerrit Koornneef 070-3708323 g.m.koornneef@hpa.agro.nl
Persistente organische contaminanten	19-07-2011	<ul style="list-style-type: none"> - Gebromeerde vlamvertragers; PBBs en PBDEs - Perfluoroalkylated substanties (PFAS) in voeding - Dioxinen en dioxine-achtige PCB's in lever van schaap en hert - Aanwezigheid van dioxinen en dioxine-achtige PCB's in de Chinese wolhandkrab 	Gerrit Koornneef 070-3708323 g.m.koornneef@hpa.agro.nl
Milieucontaminanten		<ul style="list-style-type: none"> - Er hebben in de verslagperiode geen vergaderingen van de CWG plaatsgevonden 	Gerrit Koornneef 070-3708323 g.m.koornneef@hpa.agro.nl
Importcontrole		<ul style="list-style-type: none"> - Er hebben in de verslagperiode geen vergadering van de CWG plaatsgevonden. De importcontroles zijn met een schriftelijke procedure gewijzigd 	Gerrit Koornneef 070-3708323 g.m.koornneef@hpa.agro.nl
Permanent comité Sectie Toxicologie	10-06-2011 04-07-2011	<ul style="list-style-type: none"> - De invoer van levensmiddelen uit Japan - Pijnboompitten uit China - Limieten voor nitraat in spinazie en rucola - Ochratoxine A in tarwegluten - Gebruiksvoorwaarden voor steviolglycosiden, een natuurlijke zoetstof - Specificaties voor additieven - Nieuwe limieten voor dioxinen, dioxine-achtige PCB's en niet op dioxine- lijkende PCB's - Aangepaste bemonstering- en analysemethoden voor dioxinen e.d. - Controlemaatregelen in Canada voor de export van tarwe voor wat betreft ochratoxine A 	Gerrit Koornneef 070-3708323 g.m.koornneef@hpa.agro.nl
Hygiëne	16-06-2011	<ul style="list-style-type: none"> - Uitbraak van STEC 104 in Duitsland - De herziening van de Hygiënepakket door invoering akkoord van Lissabon (codecisie) - Gerecycleerd heet water ter decontaminatie van karkassen - Alternatieve testen voor Trichinella 	Gerrit Koornneef 070-3708323 g.m.koornneef@hpa.agro.nl
Permanent Comité Biologische Landbouw.	07+08-07-2011	<ul style="list-style-type: none"> - Import uit derde landen - Biologisch diervoeder - Biologische wijn - Ecolabelling 	Gijs Kurth 070-3708341 g.kurth@hpa.agro.nl